

[Klim Behnke]

ganske forkasteligt, at så stor en del af befolkningen ikke deltager aktivt i tilblivelsen af samfundskagen. Og endelig er det aldeles hul i hovedet for samfundsökonomien, at så mange mennesker går uvirksomme omkring, mens vi gældsætter os.

Det er nemlig et kæmpeproblem, at gældsætningen er løbet løbsk. Finansministeren vil måske nok mene, at udtrykket »løbet løbsk« er en anelse overdrevet, når talen falder på statens gældsætning. Men ganske få faktuelle oplysninger viser imidlertid, at udtrykket i virkeligheden er alt for mildt. Ser vi først på det årlige driftsunderskud, er de bogholderimæssige kendsgerninger følgende:

I 1988 fremlagde den daværende konservativt ledede regering et finanslovsforslag for 1989, der viste et optimistisk overskud på 8 mia. kr. Da virkeligheden nærmede sig og de barske realiteter viste sig, nåede vi et minus på 18,7 mia. kr. Året efter regnede man først med et underskud på 7 mia. kr.; det blev faktisk på 23,2 mia. kr. Og i år regnede man med et minus på 16 mia. kr. Den seneste oversigt viser, at der minsandten bliver hele 37,7 mia. kr. i underskud. Det er altså kendsgerningerne, og de kan ikke bortforklares. Flertallet her i salen har med andre ord accepteret, at statens driftsresultater er blevet forringet fra minus 18,7 mia. kr. i 1989 til minus 37,7 mia. kr. i indeværende år. Det er faktisk en stigning på mere end 100 pct. på bare 2 år.

En anden kendsgerning er, at regeringens skøn fra de fremsatte finanslovsforslag, og til året er gået, har taget nogle store tigerspring i forkert retning hver gang. Fejlskønnet var på 27 mia. kr. i 1989, 16 mia. kr. i 1990 og foreløbig 22 mia. kr. i indeværende år. Og det kan derfor næppe komme som nogen stor overraskelse, at vi har alt andet end tillid til, at regeringens skøn over driftsunderskuddet, driftsbudgettet, for næste år holder. Alene fra august og til nu er der sket et skred, og når man tænker på, hvad det kan blive til, når først 1992 begynder, frygter vi som sagt det værste, for hvert års nye underskud betyder jo altså, at der bliver lagt nye sten på gældsmuren.

Regeringen skønner i finanslovsforslaget, at vi såmænd når 560 mia. kr. i statsgæld i 1992, og det skriver man tilsyneladende uden at rygte på hånden. Man konstaterer i 1½ linje på side 10 i den nyeste budgetoversigt følgende:

»Underskuddet er bekymrende, fordi det afspejler, at det offentlige gældsætter sig.«

Ja, det tør svagt antydes! Og dér synes vi nok at regeringen er alt for hurtig på aftrækkeren, når man fastslår, at situationen er ganske meget bedre end i 1982. Her vil en ærlig erkendelse af, at borgerlige regeringer faktisk i perioden siden 1982 har påført den danske befolkning et multiplum af nye skatter og afgifter, være langt mere troværdig.

Lad mig kradse lidt i mavesåret ved at nævne skattereformen, realrenteafgiften, arbejdsmarkedsbidragene, miljøafgifterne, de højere bøder og højere gebyrer, alt sammen noget, som i 1992 giver en ganske anden indtægtssituation for staten end i 1982. Derfor skal man nok passe på, at man fra en regering, der bor i et spinkelt glashus, ikke kaster med alt for mange sten. Et løseligt skøn uden at tage hensyn til skattereformen giver faktisk det resultat, at der i dag opkræves mindst 35 mia. kr. fra nye skattekloder, der ikke fandtes i 1982. Der er selvfølgelig også sket bortfald af nogle skatter og afgifter, men slet, slet ikke i samme omfang. Indregner man disse forøgede indtægter over de seneste 10 år i en ægte sammenligning af gældssituationen, vil vi faktisk i dag være forholdsmæssigt meget værre stillet, end vi var i 1982.

Problemet er ikke gælden i sig selv; det er den enorme rentebyrde, der følger efter gælden. Vi skal næste år afse 60 mia. kr. bare til at betale renter med. Man fristes til at spørge, hvorfor finansministeren ikke har fremsat besparelsesforslag til den konto. Det kan man ikke, vil man påstå. Jo, det kan man faktisk godt. Det kræver bare, at man foretager nogle massive afdrag på gælden. Jo, jo, men hvor skal de penge komme fra? 560 mia. kr. er jo temmelig mange penge. Det kan f.eks. ske ved, at man bruger privatiseringsindtægter til at afdrage på statsgælden, og derudover kunne man bruge nogle af de indestående, der er i de mange statsfonde. Staten skal simpelt hen holde op med at køre cigarkasseøkonomi. ATP-fonden, Lønmodtagernes Dyrtdsfond, Den Sociale Pensionsfond, Bygge- og Boligfonden, Den Kulturelle Fond – for blot at nævne nogle af statsfondene – indeholder altså tilsammen over 200 mia. kr. Hvis dette enorme potentiale blev brugt til en gigantisk engangsnedskrivning af statens gæld, ville det betyde, at vi ale-